



**PEaCH**  
for bilingual children



## 5 nõuannet kakskeelse lapse kasvatamiseks

Originaaltekst: "5 Tips for Raising a Bilingual Child", Alicia Alonso-Cappas, Yoshito Darmon-Shimamori, Mailis Sütiste-Gnannt, Rita Rosenback, Ute Limacher-Riebold, Sonia Miranda

Tõlkinud: Mailis Sütiste-Gnannt, Margit Tera

### PEaCH

PEaCHi eesmärgiks on "Euroopa kultuurilise ja keelelise pärandi säilitamine ning edendamine kakskeelsete laste ja nende perede väärtustamise kaudu". See on „Erasmus+“ rahastatud projekt.

PEaCH pakub lapsevanematele ja haridustöötajatele juhiseid lapse kodukeelte toetamiseks, säilitamiseks ja arendamiseks ning tõstab haridustöötajate teadlikkust kakskeelsusest. Veebilehel on saadaval kaks tasuta juhendit: „Kuidas kasvatada kakskeelset last“, juhend kasutajasõbralike ja eakohaste nõuannetega vanematele, kes annavad oma perekeele(d) edasi lastele vanuses 0–12 aastat; ja „Kuidas toetada mitmekeelseid lapsi“, juhend haridustöötajatele, mis teavitab lapse kõigi keelte tähtsusest ja annab nõu, kuidas luua kakskeelsetele lastele positiivne hariduskogemus. Veebilehel on vanemate juhendi täiendamiseks saadaval viis videot ja keeleressursid ELi keeltes. Rohkem kui 100 PEaCHi saadikut Euroopas ja maailmas aitavad levitada positiivset sõnumit kakskeelsuse kohta.

## 5 nõuannet kakskeelse lapse kasvatamiseks

Töö, ühiskondliku elu ja igapäevaste vanemakohustuste kõrval võib osutada väljakutseks leida aega oma lapsega erinevaid keeli harjutada. Siin on mõned ideed, kuidas keeleõpet oma pereellu integreerida.

## 1. Järjepidevus

Tehke kõik oma lapse keeled igapäevaelus kättesaadavaks. Imikud suudavad juba väga varases eas eristada erinevatest keeltest pärinevaid kõneheliseid - toetage seda võimet igapäevases suhtluses. Olenemata sisendi tüübist saavad lapsed kasu lugemisest, kirjutamisest, rääkimisest või kodukeelte ja erinevate murrete kuulamisest. Koos raamatute lugemine, audioraamatute ja raadiosaadete kuulamine, subtiitritega või dubleeritud filmide vaatamine, sõpradega kirjade vahetamine ja rollimängudega tegelemine on vaid mõned viisid, kuidas oma last motiveerida.

## 2. Kogemused

Andke oma lapsele võimalus keeli mõtestatult kasutada. Kui teie laps kasutab oma keeli ja teadmisi kaasahaaravates tegevustes, aitab see tal neist rääkida ja kirjutada, uusi sõnu õppida ja neid siis erinevates kontekstides kasutada. Paluge tal oma kogemustest rääkida.

## 3. Kirjaoskus

Rääkige palju oma lapsega. Suulisel kõnel on tugev seos hilisema lugemis- ja kirjutamisoskusega. Sõnavara moodustumine igapäevaelus, näiteks vannitamisel, poes käimisel, vanaemaga rääkimisel või puuviljasalati valmistamisel, võib suurepäraselt toetada kakskeelse kirjaoskuse arengut. Sümbolite/märkide vaatlemine on hea algus tähtede ja helide vaheliste suhete leidmiseks erinevates keeltes. Osalege naljakates tähe- ja sõnamängudes. Muutke oma kodu lugejasõbralikuks, pakkudes lapsele palju raamatuid, voldikuid ja ajakirju kõigis kodustes keeltes.

## 4. Kultuurikeskkond

Olge suurepärane kultuuriline eeskuju: te olete oma kultuuri ekspert. Lapse sotsiaalse ja kultuurilise arengu toetamiseks looge kultuuriliselt mitmekesine kodukeskkond, jagage oma lapse õpetajatega koduseid tegevusi ja tehke kooliga koostööd.

## 5. Positiivne hoiak

Rääkige alati positiivselt kõigist keeltest, kultuuridest ja riikidest. Kiitke lapse kogu keelelist arengut ja jälgige edusamme, et saaksite õigel ajal sekkuda, kui mingi keel vajab rohkem tuge. Usaldage oma sisetunnet, kuid liituge ka lapsevanemate rühmadega, et leida vajadusel mõttekaaslastelt tuge ja nõu.

Kakskeelsete laste kasvatamine on teekond, mis toob iga pere jaoks kaasa erinevaid kogemusi. Südamelähedaste keelte kasutamine mõtestatud emotsioonide, mõtete ja ideede väljendamiseks maailmaasjade üle on inimõigus.